

Remus Comăneanu în
Trahanache

● ÎN ISTORIA NAȚIONALULUI CRAIOVEAN

S-au publicat nu de mult în presa noastră mărturii în legătură cu șederea lui Caragiale la Craiova, legată de scoaterea, „de meserie” (vorba lui Eminescu), a unei gazete electorale.

L-am cunoscut pe marele dramaturg la Craiova într-un moment de plină campanie electorală. Caragiale se refugia, în puținul timp liber, în mijlocul actorilor sau în casa „tizului” său, marele Ion Anestin. Aici l-am cunoscut. Mă bucuram de simpatia bătrînului actor și, cum el mă știa, pe de o parte, dornic să-l cunosc pe celebrul „nenea Iancu” iar, pe de alta, cunoștea salturile curajoase pe care — tinăr gagist cu „renumeratie mică” — le făceam, zilnic, peste una sau două mese, m-a invitat la un prînz la care era poftit și Caragiale... Cum i-am fost prezentat, ce mi-a spus cînd mi-a strîns mîna, ce am bliguit eu nu-mi mai amintesc, pentru că mă paralizase emoția, făcîndu-mă să arăt ca toți tinerii care sînt prezentați maestrilor: orb, surd, stacojiu, bilbliit și cu mare dispoziție spre răsturnarea, fără voce, a obiectelor fragile din jur. În timpul prînzului însă, glasul și gesturile firești ale scriitorului, ca și lucrurile pline de inegalabil haz cu tîlc pe care le spunea m-au transformat într-un învățăcel atent care ascultă cu ochii mari și cu (pardon) gura căscată. A vorbit autorul *Scrisorii* despre experiența sa teatrală, au înviat amintiri care erau și ale lui Anestin.

— Dar p-aia cu Ciucureasca o mai ții minte, tizule?

— Cum să nu, Iancule!

Ne-a făcut tabloul caraghios (și, deci, identic) al apucăturilor unui Trahanache electoral-local, a rîs cu poftă cînd, încurajat de îndemnul lui Anestin, l-am parodiat, la rîndul meu, pe respectivul Trahanache („număr” cu care făceam furori în Craiova acelei vremi) și, într-un tîrziu, privind prin zarea roșie a vinului din pahar, între un oftat și o înjurătură scurtă, ne-a spus că se gîndește să părăsească țara...

Mica mea arhivă personală îmi arată că *Scrisoarea pierdută* s-a jucat pentru prima oară la Craiova la 13 noiembrie 1885. Distribuția inițială — Ion Anestin (Cetățeanul), Aron Bobescu (Tipătescu), Ion Tănăsescu (Trahanache), Ion Fărcășanu (Cațavencu), Nae Popescu (Dandanache), Clotilde Galfoglu Ademolo (Zoița) -- am apucat-o și eu, copil fiind. Apoi, intrînd în teatru, alături de Mihalache Ionescu (Cetățeanul), Ion Livescu (Tipătescu), Papa Stănescu (Trahanache), Al. Dem. Dan (Cațavencu), Mia Teodorescu (Zoița), l-am jucat pe Dandanache. După plecarea lui Papa Stănescu, mi s-a încredințat rolul Trahanache, rol pe care nu cred să-l mai schimb.

www.cimec.ro